DERS ÖZETİ · YAŞAYAN DEMOKRASİMİZ

Etkin Vatandaşın Özellikleri ve Önemi

Etkin vatandaş, haklarını ve sorumluluklarını bilen, ortak kararlara katılan kişidir. Dört temel özelliği öğren, davranışları tanı.

1 Temel Tanımlar

- Vatandaş: Devlete vatandaşlık bağıyla bağlı kişi.
- Etkin vatandaş: Haklarını bilen ve katılan kişi.
- Katılımcı olmak: Kararlara aktif katkı vermek.
- Toplum düzeni: Etkin vatandaşla güçlenir.

2 Dört Temel Özellik

- Bilgili olmak: Hakları ve kuralları bilmek.
- Sorumluluk sahibi olmak: Görevi eksiksiz yapmak.
- Katılımcı olmak: Ortak kararlara katılmak.
- Çevreye duyarlı olmak: Ortak alanları korumak.

3 Hafıza Tekniği

- Bil: Haklarını ve kuralları öğren.
- Sorumlu Ol: Görevini eksiksiz yap.
- Katıl: Ortak kararlara katkı ver.
- Duyarlı Ol: Çevreni ve ortak alanları koru.

4 Etkin mi Pasif mi?

- Etkin: Sorunu görür, bildirir, çözüme katılır.
- Pasif: Sorunu görür ama görmezden gelir.
- Etkin: Araştırır, bilerek oy kullanır.
- Pasif: İlgilenmez, katılmaz.

5 Önemi

- Ortak yaşam alanları korunur.
- Toplumsal dayanışma güçlenir.
- Kararlar daha adil alınır.
- Toplum düzeni sağlıklı işler.

Etkin mi, Pasif mi? Davranış Karşılaştırması

Durum	Etkin vatandaş	Pasif vatandaş
Okulda kırık musluk görme	Öğretmene haber verir	Görmezden gelir
Sınıf temsilcisi seçimi	Araştırıp oy kullanır	İlgilenmez
Mahallede çöp görme	Çöp kutusuna atar	Yanından geçer
Park temizliği çalışması	Gönüllü katılır	Katılmaz

ÇÖZÜMLÜ ÖRNEKLER

Etkin Vatandaşın Özellikleri ve Önemi: adım adım 5 örnek

ÖRNEK 1 ÇEVRE DUYARLILIĞI

Ali, okul bahçesinde çöp görünce çöp kutusuna atıyor ve arkadaşlarını uyarıyor. Bu hangi özelliktir?

1. Davranış çevreyi korumaya yönelik.
2. Uyarmak sorumluluk almayı gösterir.

Cevap: Çevreye duyarlı olma ve sorumluluk sahibi olma

ÖRNEK 2 BİLGİLİ KATILIM

Ayşe, sınıf temsilcisi seçiminde adayları araştırıp oy kullanıyor. Bu hangi özelliktir?

1. Önce araştırma yapıyor, bu bilgili olmaktır.
2. Sonra oy kullanıyor, bu katılımcı olmaktır.

Cevap: Bilgili olma ve katılımcı olma

ÖRNEK 3 TOPLUMSAL ÖNEM

Mahallede insanlar parkın temizliğine gönüllü katılıyor. Bu davranışın önemi nedir?

1. Ortak alan temizlenerek korunuyor.
2. Birlikte çalışma dayanışma gösteriyor.

Cevap: Ortak yaşam alanı korunur, dayanışma güçlenir

ÖRNEK 4 DAVRANIŞ TANIMA

Can, okulda nöbetçi olduğunda görevini eksiksiz yapıyor. Bu hangi özelliktir?

1. Görevini yerine getirmesi sorumluluktur.
2. Başkasının hakkına zarar vermiyor.

Cevap: Sorumluluk sahibi olma

ÖRNEK 5 ETKİN Mİ PASİF Mİ

Deniz, okulda kırık musluk görünce öğretmenine haber veriyor; Ece ise görmezden geçiyor. Kim etkin vatandaş davranışı gösteriyor?

1. Deniz sorunu bildirip çözüme katkı veriyor.
2. Ece sorunu görmezden geliyor, pasif davranıyor.

Cevap: Deniz etkin vatandaş davranışı gösteriyor

TAHTA

5. Sınıf | Sosyal Bilgiler

MİNİ TEST

Etkin Vatandaşın Özellikleri ve Önemi: 10 soruda kendini dene

Ad Soyad: Tarih: Doğru / Yanlış:

1. **Vatandaş kime denir?**

A) Devlete bağlı birey
B) Sadece oy kullanan kişi
C) Yalnızca büyükler
D) Sadece okula giden kişi

2. **Etkin vatandaşın dört temel özelliği nedir?**

A) Zengin, güçlü, hızlı
B) Sessiz, uyumlu, pasif
C) Yalnızca oy kullanmak
D) Bilgili, sorumlu, katılımcı, duyarlı

3. **Ali okul bahçesindeki çöpü çöp kutusuna atıyor. Bu hangi özelliği gösterir?**

A) Bilgili olma
B) Katılımcı olma
C) Çevreye duyarlı olma
D) Hiçbiri

4. **Ayşe sınıf temsilcisi seçiminde araştırıp oy kullanıyor. Bu hangi özelliklerle ilgilidir?**

A) Sorumlu ve duyarlı olma
B) Bilgili ve katılımcı olma
C) Sadece bilgili olma
D) Sadece sorumlu olma

5. **Etkin vatandaş olmanın toplum düzenine etkisi nedir?**

A) Toplum düzenini bozar
B) Ortak alanlar korunur
C) Hiçbir etkisi yoktur
D) Sadece bireye fayda sağlar

6. **Okulda kırık musluk gören bir öğrencinin etkin vatandaş davranışı nasıl olur?**

A) Görmezden gelir
B) Başkasına bırakır
C) Öğretmene haber verir
D) Hiçbir şey yapmaz

7. **Katılımcı olmak ne demektir?**

A) Kararlara aktif katkı vermek
B) Hiçbir kararla ilgilenmemek
C) Sadece kuralları ezberlemek
D) Sessiz kalmak

8. **"Etkin vatandaşlık sadece oy kullanmaktır" ifadesi için ne söylenebilir?**

A) Tamamen doğrudur
B) Eksiktir, gönüllülük gerekir
C) Yalnızca büyükler için geçerlidir
D) Hiçbir anlamı yoktur

9. **Bir mahallede insanlar parkın temizliğine gönüllü katılıyor. Bu davranışın sonucu nedir?**

A) Ortak alan bozulur
B) Hiçbir sonucu olmaz
C) Sadece bir kişiye fayda sağlar
D) Ortak alan korunur

10. **Can nöbetçi olduğunda görevini eksiksiz yapıyor. Bu hangi özelliktir?**

A) Sorumluluk sahibi olma
B) Bilgili olma
C) Katılımcı olma
D) Hiçbiri

Cevap anahtarı

1. A · Vatandaş, devlete vatandaşlık bağıyla bağlı olan ve hak ile sorumluluğu olan kişidir.

2. D · Etkin vatandaş bilgili, sorumluluk sahibi, katılımcı ve çevreye duyarlı olur.

3. C · Çevreyi koruma davranışı çevreye duyarlı olmanın örneğidir.

4. B · Önce araştırma bilgili olmayı, sonra oy kullanma katılımcı olmayı gösterir.

5. B · Etkin vatandaşlar arttıkça ortak yaşam alanları korunur ve dayanışma güçlenir.

6. C · Sorunu fark edip bildirmek etkin vatandaşlığın bir örneğidir.

7. A · Katılımcı olmak, ortak kararlara ve gönüllü çalışmalara aktif katkı vermektir.

8. B · Etkin vatandaşlık oy kullanmanın dışında gönüllülük ve çevre duyarlılığını da içerir.

9. D · Gönüllü katılım ortak yaşam alanlarının korunmasına ve dayanışmanın güçlenmesine katkı sağlar.

10. A · Görevi eksiksiz yapmak sorumluluk sahibi olmanın bir örneğidir.

Konunun tam anlatımı ve daha fazla soru:
tahtaapp.com/blog/dersler/5-sinif-sosyal-bilgiler-etkin-vatandasin-ozellikleri-ve-onemi-konu-anlatimi